

Merenkululaitoksen julkaisu 2/2007

Investoinnit Suomen satamiin 2001–2010

Merenkululaitos

Helsinki 2007
ISBN 978-951-49-2124-7
ISSN 1456-7814

Kansikuva: Vuosaariprojekti, Laiturielementtien liukuvalulautta (P. Lyytinen)

Merenkululaitoksen julkaisuja 2/2007

Investoinnit Suomen satamiin 2001–2010

08
M&L

10294

Merenkululaitos

Helsinki 2007
ISBN 978-951-49-2124-7
ISSN 1456-7814

ISSN 1456-7814
Otamedia Oy, Espoo 2007

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Tapio Karvonen		Julkaisun laji Raportti	
Turun yliopiston Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus		Toimeksiantaja Merenkululaitos	
		Toimielimen asettamispäivämäärä	
Julkaisun nimi Investoinnit Suomen satamiin 2001–2010			
Tiivistelmä			
<p>Raportti antaa yleiskuvan Suomen satamissa vuosina 2001–2005 tehtyjen ja vuosille 2006–2010 suunniteltujen investointien määrästä ja jakautumisesta niin kohteittain kuin alueittain. Jotta vuodesta 1980 alkaneen seurannan viisivuotisjaksojen vertailtavuus säilyisi, on vuoden 2006 investoinnit sijoitettu suunniteltujen joukkoon, vaikka ne ovatkin jo toteutettuja. Raportin tiedot perustuvat satamanpitäjille ja satamaoperaattoreille lähetettyyn kyselyyn.</p> <p>Vuosina 2001–2005 Suomen satamiin tehtiin investointeja yhteensä 575 miljoonan euron arvosta eli keskimäärin 115 miljoonalla eurolla vuosittain. Luvuissa ovat mukana sekä satamanpitäjien että satamaoperaattorien investoinnit. Investoinneista 90 prosenttia tehtiin rannikolla sijaitseviin yleisiin satamiin. Suurimmat satamanpitäjien omat investoinnit tehtiin Helsingissä, Haminassa ja Raumalla. Helsingin sataman ylivoimaisesti suurimmat investoinnit johtuvat uuden Vuosaaren satamosan rakentamisesta.</p> <p>Vuosien 2006–2010 investointien kokonaismäärä nousee kyselyn mukaan 1 046 miljoonaan euroon. Vuosittain investoidaan keskimäärin 209 miljoonaa euroa. Kuluva viisivuotiskauden investointien summan huomattava nousu edelliseen kauteen verrattuna johtuu pääosin Vuosaaren sataman rakentamisesta. Helsingin jälkeen suurimmat satamanpitäjien investoinnit ovat suunnitella Haminan ja Rauman satamiin.</p> <p>Satamanpitäjien investoinneissa laiturit ovat kummallakin jaksolla selkeästi suurin kohde arvolla mitattuna, seuraavaksi suurimpia kohteita ovat rakennukset, kentät sekä satama-alueen meriväylät ja satama-altaat.</p> <p>Myös satamaoperaattorien investoinnit ovat kuluvalle kaudella merkittävästi suuremmat kuin vuosina 2001–2005 johtuen Vuosaaren satamaan sijoittuvien toimintojen vaatimista investoinneista. Operaattorien investoinnit painottuvat lastinkäsittelylaitteiden hankintaan, mutta varsinkin Vuosaaren osalta myös rakennuksiin tehtävät investoinnit ovat mittavia.</p>			
Avainsanat (asiasanat) investoinnit, satamat			
Muut tiedot			
Sarjan nimi ja numero Merenkululaitoksen julkaisu 2/2007		ISSN 1456-7814	ISBN 978-951-49-2124-7
Kokonaissivumäärä 26	Kieli suomi	Hinta 20 €	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Merenkululaitos		Kustantaja Merenkululaitos	

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) Tapio Karvonen		Typ av publikation Rapport	
Sjöfartsbranschens utbildnings- och forskningscentral, Åbo Universitet		Uppdragsgivare Sjöfartsverket	
		Datum för tillsättandet av organet	
Publikation (även den finska titeln) Investeringarna i Finlands hamnar 2001–2010 Investoinnit Suomen satamiin 2001–2010			
Referat			
<p>Rapporten ger en översikt av de investeringar som har gjorts i Finlands hamnar under åren 2001–2005 och vilka har planerats för åren 2006–2010. Uppgifterna innehåller både investeringarnas kvantitet och fördelning enligt investeringsobjekt och geografiska områden. För att kunna jämföra uppgifterna för olika femårsperioder vilka har samlats in sedan år 1980, har investeringarna för år 2006 räknats som planerade även om de redan har fullföljts. Rapportens uppgifter baserar sig på en förfrågan som sändes till hamnar och hamnoperatörer.</p> <p>År 2001–2005 investerades totalt 575 miljoner euro i Finlands hamnar. Det betyder i medeltal 115 miljoner euro per år. Siffrorna innehåller både hamnägarnas och hamnoperatörernas investeringar. 90 procent av investeringarna gjordes i de allmänna hamnar som ligger vid kusten. Hamnägarna investerade mest i Helsingfors, Fredrikshamn och Raumo. Helsingfors hamns investeringar var störst vilket beror på byggandet av den nya hamnen i Nordsjö.</p> <p>Enligt förfrågan kommer investeringarnas totalsumma år 2006–2010 att vara 1 046 miljoner euro. Årligen investeras i medeltal 209 miljoner euro. Under pågående femårsperiod blir investeringssumman mycket större jämfört med den föregående perioden. Detta beror mest på byggandet av Nordsjö hamn. De näst största investeringarna efter Helsingfors planeras av hamnägarna i Fredrikshamn och Raumo.</p> <p>Mätt i värde har hamnägarna investerat och kommer att investera mest i kajer. Det näst största investeringsobjektet är byggnader, fält, farleder inom hamnområdet och hamnbassänger.</p> <p>Också hamnoperatörernas investeringar är betydligt större under pågående period än under åren 2001–2005. Detta beror främst på de stora investeringarna som förorsakas av att företagen omplacerar sin verksamhet i Nordsjö hamn. Anskaffning av lasthanteringsutrustning utgör den största delen av operatörernas investeringar men framförallt i Nordsjö är investeringar i byggnader omfattande.</p>			
Nyckelord investeringar, hamnar			
Övriga uppgifter			
Seriens namn och nummer Merenkululaitoksen julkaisuja 2/2007		ISSN 1456-7814	ISBN 978-951-49-2124-7
Sidoantal 26	Språk finska	Pris 20 €	Sekretessgrad offentlig
Distribution Sjöfartsverket		Förlag Sjöfartsverket	

The publisher

**Finnish Maritime
Administration**

DESCRIPTION

Date of publication
20.2.2007

Authors (from body; name, chairman and secretary of the body) Tapio Karvonen Centre for Maritime Studies, University of Turku	Type of publication Report		
	Assigned by Finnish Maritime Administration		
	Date when body appointed		
Name of the publication Investments in Finnish ports 2001–2010			
Abstract <p>This report gives a broad outline of realized investments 2001–2005 and planned investments 2006–2010 in Finnish ports. It includes the amount of investments and their division according to the targets and region. In order to maintain the comparability between the five-year periods, which started in 1980, the investments of the year 2006 have been placed among the planned ones even if they are already realized. The data given in this report is based on a survey that was sent to port owners and port operators.</p> <p>During the years 2001–2005 investments in Finnish ports totalled EUR 575 million, i.e. on average EUR 115 million annually. The investments made by both port owners and port operators are included in these figures. 90 % of the investments were made in the public ports on the coast. The biggest investments made by the port owners were carried out in Helsinki, Hamina and Rauma. The investments of the port of Helsinki were overwhelming by reason of building the new Vuosaari port area.</p> <p>According to the survey, during the years 2006–2010 the investments will total EUR 1 046 million, i.e. on average EUR 209 million annually. The most important reason why the amount of investments during ongoing five-year period is remarkably higher than during the last period is the building of Vuosaari port area in Helsinki. The port owners of Hamina and Rauma plan the biggest investments next to Helsinki.</p> <p>The port owners have invested and will be investing most in quays when measured in value. The next biggest investments are focused on buildings, field areas, and fairways in port area and port basins.</p> <p>Also the investments made by port operators will be much higher during the ongoing period than during the years 2001–2005. This is caused by investments needed to locate operations in the new Vuosaari port area. The port operators will be investing primarily in cargo handling equipment, but especially in Vuosaari the investments in buildings will be large, too.</p>			
Keywords investments, ports			
Miscellaneous			
Serial name and number Merenkululaitoksen julkaisuja 2/2007	ISSN 1456-7814	ISBN 978-951-49-2124-7	
Pages, total 26	Language Finnish	Price 20 €	Confidence status public
Distributed by Finnish Maritime Administration		Published by Finnish Maritime Administration	

SISÄLLYSLUETTELO

ALKUSANAT

1 JOHDANTO	3
2 INVESTOINNIT SUOMEN SATAMIIN 2001–2005.....	6
3 INVESTOINNIT SUOMEN SATAMIIN 2006–2010.....	11

LIITTEET

- Liite 1. Toteutetut ja suunnitellut investoinnit alueittain v. 1996–2010**
- Liite 2. Investoinnit Suomen satamiin v. 2001–2005**
- Liite 3. Suunnitellut investoinnit Suomen satamiin v. 2006–2010**

ALKUSANAT

Suomen satamissa tehdyistä ja suunnitelluista investoinneista on koottu tiedot säännöllisesti viiden vuoden välein vuodesta 1980 alkaen. Nyt valmistunut raportti on tehty Turun yliopiston Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksessa Merenkululaitoksen tilauksesta. Raportin tiedot perustuvat niihin vastauksiin, jotka saatiin satamille ja satamaoperaattoreille lähetetyllä kyselyllä. Työn käytännön toteutuksesta on vastannut erikoistutkija Tapio Karvonen. Merenkululaitoksessa hankkeesta vastasivat apulaisjohtaja Taneli Antikainen ja ylitarkastaja Jukka Valjakka.

Kyselyaineistosta laadittu raportti antaa kattavan yleiskuvan viimeaikaisesta kehityksestä sekä lähivuosien investointisuunnitelmista satamissa. Suunnitellut investoinnit riippuvat pitkälti kunkin sataman oman toimintaympäristön muutoksista ja liikenteen kehityksestä sekä myös koko kansantalouden yleisestä kehityksestä. Tarvittaessa investointisuunnitelmiin tehdään muutoksia ja tästä syystä tulevia investointeja kuvaavat raportin luvut ovat suuntaa-antavia.

Merenkululaitos ja Turun yliopiston Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus kiittävät satamia ja niissä toimivia yrityksiä, jotka ovat aktiivisesti vastanneet kyselyyn.

1 JOHDANTO

Tutkimuksen tausta

Merenkululaitos ja sitä ennen tie- ja vesirakennushallitus ovat koonneet tiedot Suomen satamissa tehdyistä ja niihin suunnitelluista investoinneista säännöllisesti viiden vuoden välein vuodesta 1980 alkaen. Tutkimuksen tavoitteena on antaa kattava yleiskuva viime vuosina satamiin tehdyistä investoinneista sekä lähiajan suunnitelmista.

Raportin tiedot perustuvat satamilta ja satamaoperaattoreilta saatuihin tietoihin. On huomattava, että etenkin kaikki operaattoriyritykset eivät vastanneet kyselyyn osin kilpailullisiin syihin vedoten. Myös vastaustarkkuudessa oli eroja eri satamien ja operaattorien välillä. Esitettyjä lukuja ei pidäkään lukea tarkkoina absoluuttisina euromäärinä, vaan ne esittävät investointimääriä suuruusluokkatasolla. Tähän vaikuttaa myös se, että osa vastauksista on annettu sadantuhannen euron, suurin osa kymmentuhannen euron ja muutamat jopa tuhannen euron tarkkuudella. Tässä raportissa luvut ilmoitetaan taulukoissa kymmentuhannen euron tarkkuudella, joten myös lukujen pyöristyksellä on ollut vaikutusta. Lukuihin ei ole tehty indeksikorjauksia kauden 2001–2005 osalta, mutta pidemmän aikavälin kehitystä kuvaavissa kuvioissa ennen vuotta 2001 tehdyt investoinnit on indeksikorjattu (tukkuhinta-indeksi 1949=100) vastaamaan vuoden 2005 rahanarvoa.

Suunniteltujen investointien osalta eri toimijoiden vastausten tarkkuus vaihteli huomattavasti. Osa toimijoista ei ilmoittanut suunnitelmiaan lainkaan ja osa ilmoitti ne vain yhden tai kahden vuoden osalta, koska suunnitelmia ei ole tehty pidemmälle aikavälille. Myös niiden vastaajien osalta, jotka ilmoittivat suunnitellut investointinsa koko viisivuotiskaudelta, suunniteltujen investointien määrät ovat lähinnä suuntaa-antavia. Osa investoinneista on ehdollisia, ja ne toteutuvat vain, jos niille asetetut edellytykset täyttyvät (vaativat esimerkiksi jonkin ulkopuolisen tahon osallistumista rahoitukseen tai liikenteen pitää kasvaa tietyn määrän).

Kyselyn ja siten myös tämän raportin aikajaksot haluttiin pitää viiden vuoden mittaisina (vuodet 2001–2005 ja 2006–2010), jotta vertailu edelliseen tutkimukseen ja viiden vuoden päästä todennäköisesti tehtävään seuraavaan tutkimukseen olisi mahdollisimman helppoa. Tästä syystä vuosi 2006 sijoittuu suunniteltujen investointien luokkaan, vaikka pääosa sen vuoden investoinneista oli jo toteutettu kyselyn alkamisajankohtana.

Kyselyn rakenne

Tämän tutkimuksen tietojen keruussa käytetty kyselylomake oli pääpiirteissään samanlainen kuin edellinen, vuonna 2001 tehdyssä selvityksessä käytetty lomake. Lomaketta uudistettiin jonkin verran viime kerralla saatujen kokemusten perusteella. Investointikohteet nimettiin osin uudelleen vastaamaan paremmin satamien omissa kirjanpidoissaan käyttämiä termejä. Kokonaan uudeksi erilliseksi luokaksi lisättiin turva- ja kulunvalvontajärjestelyt, koska nyt selvitetyle ajanjaksolle ajoituivat mittavat turva- ja kulunvalvontainvestoinnit, jotta satamissa käyttöön otetun ISPS-turvakoodin vaatimukset on saatu täytettyä.

Edellisestä kyselystä poiketen kyselylomake lähetettiin nyt erikseen satamanpitäjille (sekä yleisiin satamiin että yksityisiin ns. teollisuussatamiin) ja satamissa toimiville satamaoperaattoreille. Edellisellä kerralla lomake lähetettiin vain satamanpitäjille, joita pyydettiin keräämään tiedot oman satamansa operaattoreilta. Kuluneen viiden vuoden aikana satamaoperoinnissa on tapahtunut merkittäviä muutoksia, kun kilpailu alalla on huomattavasti lisääntynyt. Nyt monet operaattoriyritykset toimivat

useassa satamassa. Näin ollen pidettiin parempana, että kysely suunnattiin erikseen suoraan operaattoriyrityksiin, joille lähetettiin lomake, jossa investointikohteet oli jaettu kolmeen ryhmään.

Satamanpitäjille suunnatun kyselyn investointikohteet oli jaettu seuraavasti:

- väylät ja satama-altaat (mm. ruoppaus- ja täyttötöyt satama-alueella)
- laiturit
- muut kiinteät rakenteet (esim. rampit)
- kentät, kadut, kunnallistekniikka (sis. satamaraiteet)
- rakennukset (varastot, terminaalit, toimistotilat)
- lastinkäsittelylaitteet (koneet, nosturit, kuljettimet, purkaimet yms.)
- turva- ja kulunvalvontajärjestelyt (aidat, portit, valvontakamerat, järjestelmät yms.)
- muut

Satamaoperaattoriyritysten investoinnit jaettiin seuraavasti:

- rakennukset (varastot, terminaalit, toimistotilat)
- lastinkäsittelylaitteet (koneet, nosturit, kuljettimet, purkaimet yms.)
- muut

Investointeihin käytettyjen ja suunniteltujen euromäärien lisäksi vastaajia pyydettiin kuvaamaan lyhyesti merkittävimmät satamassa/yrityksessä toteutetut ja suunnitellut investoinnit sanallisesti.

Ilmoitettavat investoinnit rajattiin käsittämään ainoastaan satama-alueen sisällä tehtyjä tai sinne suunniteltuja investointeja, esimerkiksi yleisen katu- ja tieverkon kehittämiskohteet tai meriväylät satama-alueen ulkopuolella eivät sisälly tässä esitettäviin investointeihin.

Investoinnit on jaettu kahteen aikajaksoon: toteutetut investoinnit vuosina 2001–2005 ja suunnitellut investoinnit vuosille 2006–2010. Kuten jo aiemmin mainittiin, pitkäaikaisseurannan vuoksi vuosi 2006 sijoitettiin jälkimmäiseen jaksoon, vaikka käytännössä sen investoinnit olivat toteutettuja kyselyajankohtana.

Jakelu ja vastausten määrä

Kyselylomake lähetettiin marraskuussa 2006 yhteensä 30 yleiselle satamalle (mukaan myös yksityiset yleiset satamat sekä Eckerön ja Långnäsin autolauttasatamat) ja 24 yksityiselle teollisuussatamalle. Satamaoperaattoreille suunnattu kyselylomake lähetettiin yrityksille siten, että vastausta odotettiin 45 yritystoimipaikalta. Kyselyssä tehtiin kaksi uusintakierrosta niille tahoille, jotka eivät vastanneet ensimmäisellä kerralla lähetettyyn kyselyyn. Näin pyrittiin varmistamaan mahdollisimman korkea vastausaktiivisuus.

Yleissatamista kyselyyn vastasi yhteensä 27 eli 90 prosenttia. Vastaajasatamat edustavat 98,4 prosenttia kyselyn kohderyhmässä olleiden yleissatamien vuoden 2005 yhteenlasketusta ulkomaan tavaraliikenteen tonnimäärästä. Teollisuussatamista kyselyyn vastasi 16 eli näiden osalta vastausprosentti oli 67. Vastaamatta jättäneet teollisuussatamat ovat pieniä yhden tuotantolaitoksen kuljetustarpeita palvelevia satamia ja teollisuuslaitureita. Muista vastaavanlaisista satamista saatujen vastausten perusteella voidaan päätellä, että investoinnit ovat olleet hyvin vähäisiä tai niitä ei ole tehty lainkaan. Suomen satamien kokonaisinvestointien määrään näillä teollisuussatamien puuttuvilla luvuilla ei ole käytännössä merkitystä.

Kaikkien satamanpitäjien osalta kyselyn vastausprosentti oli 87. Kyselyyn vastanneiden satamien osuus Suomen satamien vuoden 2005 yhteenlasketusta ulkomaan tavaraliikenteen tonnimäärästä oli 97,1 prosenttia. Kyselyn kattavuus ja edustavuus on siten erittäin hyvä.

Satamaoperaattoriyrityksistä kyselyyn saatiin vastauksia yhteensä 32 yritystoimipaikan osalta. Operaattoriyritysten vastausprosentti jäi jonkin verran satamanpitäjiä alhaisemmaksi eli 71 prosenttiin. Tämä johtuu osittain alan kovasta kilpailutilanteesta ja muutoksesta, jossa useat operaattorit ovat laajentaneet toimintaansa toisiin satamiin. Vielä viimekertaisen kyselyn aikaan vain muutamassa isossa satamassa toimi useampi kuin yksi satamaoperaattori. Investointitiedot koetaan joissakin yrityksissä kilpailullisista näkökohdista johtuen niin arkaluontoisiksi, ettei niitä ole haluttu antaa käytettäväksi tämän raportin aineistona, vaikka yrityksille vakuutettiin, että yksittäisen yrityksen tiedot eivät tule raportissa esille. Yritysten ilmoittamia investointilukuja tarkasteltaessa on huomioitava, että ne ovat lähinnä suunta-antavia.

Satamanpitäjien ja satamaoperaattorien lisäksi satamissa toimii myös muita yrityksiä, jotka toimivat muun muassa huolinta- ja kuljetusalalla tai harjoittavat varastointi- ja terminaalitoimintaa. Näiden investoinnit eivät ole tässä raportissa mukana.

2 INVESTOINNIT SUOMEN SATAMIIN 2001–2005

Viisivuotisjaksolla 2001–2005 Suomen satamiin on tehty tämän kyselytutkimuksen mukaan investointeja yhteensä 575 miljoonan euron arvosta (taulukko 1). Lukuun sisältyvät niin satamanpitäjien kuin satamaoperaattorien tekemät investoinnit. On huomattava, että aivan kaikki satamaoperaattorit eivät ole ilmoittaneet investointiensä määrää. Satamiin vuosittain tehtyjen investointien keskiarvo on 115 miljoonaa euroa. Nyt tarkastelun kohteena olleen jakson ilmoitetut investoinnit olivat kokonaisuudessaan 117 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuosien 1996–2000 vastaavat.

Taulukko 1. Investoinnit Suomen satamiin vuosina 2001–2005 satamaryhmittäin.

Satamaryhmä	Satamanpitäjä (milj. euroa)	Satamaoperaattorit (milj. euroa)
Rannikon yleiset satamat	414,38	102,90
- Suomenlahti	(254,02)	(65,35)
- Lounais-Suomi	(81,84)	(18,01)
- Pohjanlahti	(78,52)	(19,54)
Rannikon teollisuussatamat	51,70	-
Saimaan satamat	2,50	3,45
- Saimaan teollisuussatamat	(0,80)	-
Yhteensä	468,58	106,35

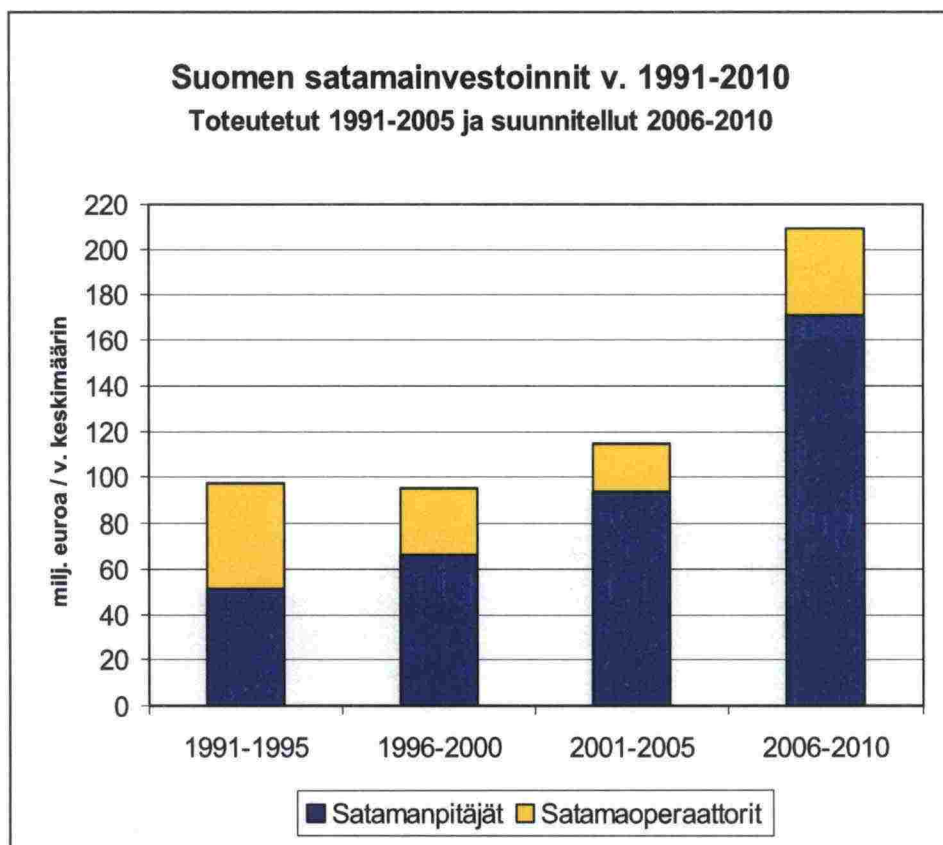
Edellisen, vuonna 2001 toteutetun kyselyn mukaan satamiin oli suunnitteilla vuosille 2001–2005 yhteensä 339 miljoonan euron investoinnit. Nyt tehdyn kyselyn mukaan saman ajanjakson toteutuneet investoinnit ovat siis 236 miljoonaa euroa suunniteltuja suuremmat. Suuri ero suunniteltujen ja toteutuneiden välillä johtuu ensisijaisesti Helsingin Vuosaaren uuden sataman aiheuttamista investoinneista, joita edellisessä raportissa ei ollut sisällytetty yhteenvedotaulukkoon, koska sataman rakentamista koskevia lopullisia päätöksiä ei ollut vielä tehty. Tekstissä oli esitetty Vuosaaren satamahankkeen yhteiskuntataloudellisen kannattavuuslaskelman arvio, jonka mukaan vuoteen 2005 mennessä perusinvestointien määrä olisi noin 120 miljoonaa euroa, mikä onkin varsin hyvin toteutunut. Loppuosa erotuksesta koostuu osin Vuosaaren sataman tulevien satamaoperaattorien investoinneista sekä muiden satamien ennakoitua suuremmista investoinneista. Toisaalta on myös satamia, joissa toteutuneet investoinnit ovat olleet vuonna 2001 ilmoitettuja suunnitelmia pienempiä.

Suomenlahden yleisten satamien osalta suunnitelmien toteutumisen arviointia vaikeuttaa Vuosaaren satamainvestointien puuttuminen viisi vuotta sitten tehdystä raportista. Lounais-Suomen yleisten satamien toteutuneet investoinnit ovat olleet noin 20 miljoonaa euroa suunniteltuja suuremmat ja Pohjanlahden satamien puolestaan noin 9 miljoonaa euroa suunniteltuja pienemmät. Rannikon teollisuussatamien toteutuneet investoinnit olivat lähes kaksinkertaiset suunniteltuihin verrattuna, mutta tämä johtuu ennen muuta ryhmittelyssä tapahtuneesta muutoksesta, josta tarkemmin sivulla 8. Saimaan satamien investoinnit ovat jääneet noin 2 miljoonaa euroa suunniteltuja pienemmiksi. Tähän on vaikuttanut epävarmuus liikenteen tulevaisuudesta, koska Saimaan kanavan vuokrasopimusneuvottelut ovat edelleen kesken.

Tähän edellisessä raportissa ilmoitettujen suunniteltujen ja nyt toteutuneiden investointien vertailuun liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä, sillä suunnitelmien ilmoitustarkkuus vaihtelee vastaajajoukossa paljon etenkin viisivuotiskauden vii-

meisten vuosien osalta. Niinpä toteutuneet kohoavat käytännössä helposti suunniteltuja suuremmiksi. Myös kohonneet kustannukset vaikuttavat omalta osaltaan samaan suuntaan.

Kuvassa 1 esitetään keskimääräisten vuosittaisten investointimäärien kehitys viisivuotiskausilla vuosien 1991–2010 aikana. Viimeisen jakson osalta investoinnit ovat vielä suunnitelmatasolla vuotta 2006 lukuun ottamatta. Tietojen keruutapa on hieman vaihdellut eri tutkimuksissa, joten varsinkaan tietoa investointien jakautumista satamanpitäjien ja satamaoperaattoreiden kesken ei välttämättä ole saatu kaikilta jaksoilta samanarvoisesti. Vuosien 1991–2000 osalta luvut on indeksikorjattu vuoden 2005 rahanarvoon.

Kuva 1. Suomen satamiin vuosittain tehtyjen investointien keskiarvo viisivuotiskausilla 1991–2010. Viimeisen jakson osalta kyseessä ovat suunnitellut investoinnit, tosin vuodelta 2006 käytännössä jo toteutetut. Vuosien 1991–2000 osalta luvut on indeksikorjattu vuoden 2005 rahanarvoon (tukkuhintaindeksi 1949=100).

Vuosina 2001–2005 suurin osa eli 90 prosenttia investoinneista tehtiin rannikolla sijaitseviin yleisiin satamiin. Suomenlahden yleisten satamien osuus rannikon yleisten satamien investoinneista oli 61,7 prosenttia (319 milj. euroa). Osuus on huomattavasti suurempi (lähes 17 prosenttiyksikköä) kuin edellisellä tarkastelukaudella 1996–2000, mikä johtuu ensisijaisesti Helsingin Vuosaaren sataman rakentamisesta. Lounais-Suomen yleisten satamien osuus oli 19,3 prosenttia (100 milj. euroa) ja Pohjanlahden rannikon yleisten satamien osuus 19,0 prosenttia (98 milj. euroa). Lounais-Suomen satamien osuus rannikon yleisten satamien investoinneista on selvästi pienempi kuin edellisellä jaksolla ja Pohjanlahden satamien hieman pienempi. Lounais-Suomessa myös investointien arvo oli tällä jaksolla noin 40 miljoonaa euroa pienempi kuin edellisellä kaudella. Pohjanlahden satamien investoinnit sen sijaan olivat hieman edellistä kautta suuremmat.

Rannikon teollisuussatamien investointien määrä oli nyt merkittävästi suurempi kuin edellisellä kaudella. Tähän on ensisijaisesti kaksi syytä. Ensinnäkin Neste Oil Oyj:n satamissa on tehty mittavia uudistuksia. Toinen tekijä on edelliseen raporttiin verrattuna muuttunut ryhmittely. Tornion satama on siirretty nyt teollisuussatamiin, koska Tornion kaupunki on vuokrannut sataman pitkäaikaisella sopimuksella Outokumpu Stainless Oy:n käyttöön ja sen liikenteestä yli 95 prosenttia on Outokummun tuotteiden vientiä tai raaka-aineiden tuontia. Nesteen Naantalın sataman tiedot on nyt myös sijoitettu tähän ryhmään, kun ne viimeksi olivat yhdessä Naantalın kaupungin yleisen sataman kanssa.

Saimaan satamien toteutuneet investoinnit vuosina 2001–2005 ovat jääneet selvästi vähäisemmiksi kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Investointeja on tehty yhteensä 6 miljoonan euron arvosta, mikä on vain puolet edellisen kauden investointimäärästä.

Satamanpitäjien investoinnit ovat jakautuneet investointikohteittain suuruusjärjestyksessä seuraavasti:

- laiturit	106,33 milj. euroa
- rakennukset	50,31 milj. euroa
- kentät, kadut ja kunnallistekniikka	48,85 milj. euroa
- lastinkäsittelylaitteet	40,05 milj. euroa
- väylät ja satama-altaat	37,35 milj. euroa
- turva- ja kulunvalvontajärjestelyt	20,16 milj. euroa
- muut kiinteät rakenteet	9,83 milj. euroa
- muut	24,77 milj. euroa
- Vuosaaren satama	128,04 milj. euroa

Helsingin Satama on luokitellut kaikki Vuosaaren satamaan tehdyt investoinnit omaan Vuosaari-luokkaansa eli niitä ei ole jyvitetty eri teknisiin investointikohteisiin toisin kuin muiden satamanosien kohdalla. Niinpä Vuosaaren tehdyt investoinnit on tässä selvityksessä esitetty erillisenä ryhmänä. Joissakin satamanpitäjiltä saaduissa vastauksissa oli laituri-investoinnit yhdistetty väylä- ja satamallasinvestointien kanssa.

Turva- ja kulunvalvontajärjestelyihin kohdistuneita investointeja tiedusteltiin kyselyssä erikseen, koska uudet ISPS-turvamääräykset astuivat voimaan tarkasteluajanjakson aikana. Kyselyn mukaan Suomen satamissa on vuosien 2001–2005 aikana investoitu yhteensä 20 miljoonaa euroa turva- ja kulunvalvontajärjestelyihin, mikä on erittäin huomattava summa. Näiden investointien osuus oli keskimäärin 5 prosenttia kaikista satamanpitäjien investoinneista 20 eniten investointeja tehneen sataman joukossa, mutta satamakohtaiset erot ovat huomattavia osuuksien vaihdelta alle yhden ja 13 prosentin välillä. Pienissä satamissa turvajärjestelmiin tehdyt investoinnit ovat saattaneet olla jopa ainoita investointikohteita ajanjakson aikana, joten niiden suhteellinen osuus on ollut jopa 100 prosenttia. Pienissä satamissa turvajärjestelyjen osuus oli keskimäärin 25 prosenttia kaikista investoinneista, mutta vaihtelu oli todella suurta eri satamien välillä.

Satamaoperaattorien investoinnit jakautuivat investointikohteittain seuraavasti:

- lastinkäsittelylaitteet	72,47 milj. euroa
- rakennukset	22,77 milj. euroa
- muut	11,11 milj. euroa

Yhteenvedotaulukko investoinneista vuosilta 2001–2005 löytyy liitteestä 2.

Suurimmat investoijat

Investoinneista suurin osa on tehty noin 15 satamaan. Helsingin sataman osuus on Vuosaaren sataman rakentamisen vuoksi aivan omaa luokkaansa ja vastaa noin 37 prosenttia kaikista satamanpitäjien investoinneista. Seuraavassa esitellään lyhyesti merkittävimmät investointikohteet. Tiedot perustuvat ensisijaisesti kyselyvastauksiin, mutta myös satamien vuosikertomuksia ja Internet-sivuja on käytetty lähteenä.

Luvuissa ovat mukana ainoastaan satamanpitäjien tekemät investoinnit, koska satamaoperaattoreilta ei ole saatu täysin kattavasti tietoja tehdyistä investoinneista. Kokonaisinvestoinnit satamiin ovat siis merkittävästi suuremmat kuin seuraavassa esiteltävät satamanpitäjien investoinnit. On huomattava, että tässä esitellään ensisijaisesti euromääräisesti suurimmat investoinnit tehneet satamat. Pienemmätkin investoinnit voivat olla paikallisesti erittäin merkittäviä ja sataman liikevaihtoon suhteutettuna huomattavan suuria.

Helsingin Sataman investointien määrä oli yhteensä 171,8 miljoonaa euroa. Vuosaaren uuden sataman osuus tästä oli lähes 75 prosenttia eli noin 128 miljoonaa euroa. Vuosaaren lisäksi huomattavia investointeja on tehty Länsisatamaan, jossa on muun muassa laajennettu matkustajaterminaalia kahdesti ajanjakson aikana sekä korjattu Jätkäsaaren laituria. Turva- ja kulunvalvontajärjestelyt ovat myös vaatineet huomattavia investointeja.

Haminan Satama Oy:n investoinnit olivat yhteensä 32,9 miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoinnit ovat kohdistuneet rakennuksiin sekä vesi- ja maa-alueen infrastruktuuriin. Satamaan valmistui vuonna 2003 uusi porttirakennus, johon sijoittui muun muassa Haminan Satama Oy:n toimisto.

Rauman Satama on tehnyt investointeja yhteensä 28,6 miljoonan euron arvosta. Iso osa investoinneista on kohdistunut laitureihin ja satamakenttiin, mm. raiteistoja on perusparannettu. Myös lastinkäsittelylaitteisiin on tehty merkittäviä investointeja. Vuonna 2005 satamaan hankittiin Gottwald-satamanosturi konttien sekä projektivararan käsittelyyn. Osana turva- ja kulunvalvontajärjestelyjä rakennettiin satamaan uusi porttirakennus vuonna 2004.

Kotkan Satama Oy:n investoinnit ovat olleet yhteensä 27,5 miljoonaa euroa. Noin puolet investoinneista on kohdistettu laitureihin. Myös väylä- ja satamallasinvestoinnit sekä kenttäinvestoinnit ovat olleet merkittäviä. Mussalon satamanosaan on toteutettu mittavat laajennusinvestoinnit ja Hietasen satamanosaan on rakennettu Stora Enson SECU- ja muun ro-ro-liikenteen käyttöön uutta infrastruktuuria.

Kokkolan Satama on investoinut yhteensä 23,5 miljoonaa euroa. Rakennusinvestointien osuus tästä on noin 40 prosenttia ja laituri-investointien noin kolmannes. Suuret investoinnit liittyvät satamaan rakennettuun joka sään terminaaliin (AWT), jossa laivan lastaus ja purku tapahtuu sisätiloissa siten, että aluksen lastiruuma on terminaalarakennuksen sisällä ja kansirakennus sen ulkopuolella. Terminaaliin hankittiin siltanosturi, joka oli merkittävä lastinkäsittelylaitteinvestointi.

Naantalien satamien investoinnit olivat yhteensä 20,8 miljoonaa euroa. Luvussa ovat mukana sekä kaupungin yleiseen satamaan että Neste Oilin öljysatamaan tehdyt investoinnit, jotka jakautuivat lähes tasan molempien kesken. Yleisen sataman merkittävin investointi oli uuden ro-ro-laiturin rakentaminen rampeineen ja tautakenttineen vuonna 2005 sekä ISPS-järjestelmän rakentaminen. Myös öljysatamassa merkittävin investointi kohdistui laitureihin: satamassa uusittiin yksi laituri lastinkäsittelylaitteistoineen.

Kemin Satama on käyttänyt investointeihin yhteensä 19,3 miljoonaa euroa. Pääosa niistä on kohdistunut Ajoksen sataman laajennukseen vuosien 2003–2005 aikana. Ajokseen on rakennettu kaksi uutta peräporttilaituria sekä asfaltoitua varastointi-, kontti- ja liikennöintialuetta kunnallistekniikoineen. Lisäksi satamaan on rakennettu kaksi putkipaalu-laituria hinaajille ja matkustajajäänmurtaja Sammolle.

Turun Satama on tehnyt investointeja yhteensä 19,1 miljoonan euron arvosta. Eniten investointeja on tehty rakennuksiin ja kenttiin. Länsisatamaan valmistui vuonna 2004 kontitustermiinaali. Satamaan on rakennettu myös uusia varastohalleja, tehty mittavat kulunvalvontajärjestelmät aitauksineen ja rakennettu rekkaparkkialue. Lisäksi satamaan johtavaa pääväylää on parannettu vuosina 2004–2005.

Porin Sataman investoinnit ovat olleet yhteensä 19 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit ovat kohdistuneet lastinkäsittelylaitteiden hankintaan. Satamaan on hankittu mm. nosturi sahatavaran käsittelyä varten vuonna 2004. Myös satama-alueen väyliin ja altaisiin sekä kenttiin on investoitu merkittävästi.

Hangon Sataman investointien arvo on ollut 17,7 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit on tehty laitureihin ja kenttiin.

Tornion Röyttän sataman investointien summa on ollut 14,8 miljoonaa euroa, josta lähes kaikki ovat kohdistuneet väylään satama-altaineen sekä laitureihin.

Oulun Sataman investointien summa viisivuotisjaksolla on ollut yhteensä 14,4 miljoonaa euroa. Suurimmat investointikohteet ovat olleet Oritkarin päälaiturin jatkaminen ja kuljetusjärjestelmän muutostyöt sisältäen lastauslaiturin ja -läpän, konttikentän vahvistamisen ja maasähkön syötön. Vuonna 2003 hankittiin Oritkariin pukikonttinosturi. Oritkariin johtavaa meriväylää on myös syvennetty satama-alueella ja sen turvalaitteita päivitetty.

Euromääräisesti pienemmät kuin edellä esitellyissä satamissa, mutta sataman liikevaihtoon suhteutettuna suuret investoinnit on tehty etenkin Kaskisissa ja Kalajoella.

Kaskisten Satama on tehnyt investointeja 11,5 miljoonan euron arvosta. Vuosina 2001–2002 jatkettiin syväsataman laituria ja rakennettiin ro-ro-ramppi. Vuosina 2004–2005 tehtiin rata-alueen siirto ja kenttätöitä sekä rakennettiin kuitupuu- ja bulk-laiturit.

Kalajoen Sataman investoinnit ovat olleet yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Merkittävien kohde on ollut satama-altaan ruoppaus ja viitoitus vuosina 2003–2004. Satama on rakentanut myös irtotavaravaraston.

3 INVESTOINNIT SUOMEN SATAMIIN 2006–2010

Suomen satamiin vuonna 2006 tehtyjen ja vuosille 2007–2010 suunniteltujen investointien arvo on kyselyssä saatujen vastausten perusteella yhteensä 1 046 miljoonaa euroa eli noin 1 miljardi euroa (taulukko 2). Vuosittaiseksi keskiarvoksi tulee 209 miljoonaa euroa. Suunniteltujen investointien määrä on lähes kaksinkertainen edelliseen viisivuotisjaksoon verrattuna. Tämä johtuu Vuosaaren uuden sataman suurista investointikuluista. Pelkästään Helsingin Sataman Vuosaareen toteutettavien investointien määrä on noin 36 prosenttia kaikista vuosina 2006–2010 satamiin tehtävistä investoinneista. Myös Vuosaareen tulevat satamaoperaattorit investoivat satamaan erittäin merkittävästi. Vuosaaren sataman kokonaisinvestointimäärää nostaa lisäksi liikenneyhteyksien rakentamiskustannuksien valtion maksettavaksi tuleva osuus eli yhteensä 145 miljoonaa euroa.

Taulukko 2. Suunnitellut investoinnit satamiin vuosille 2006–2010 (vuoden 2006 osalta toteutuneiden mukaisesti).

Satamaryhmä	Satamanpitäjä (milj. euroa)	Satamaoperaattorit (milj. euroa)
Rannikon yleiset satamat	750,87	188,95
- Suomenlahti	(570,78)	(130,10)
- Lounais-Suomi	(98,65)	(15,69)
- Pohjanlahti	(81,44)	(43,16)
Rannikon teollisuussatamat	94,88	-
Saimaan satamat	9,11	2,34
- Saimaan teollisuussatamat	(8,54)	-
Yhteensä	854,86	191,29

Rannikon yleisten satamien osuus kaikista suunnitelluista investoinneista on peräti 90 prosenttia.

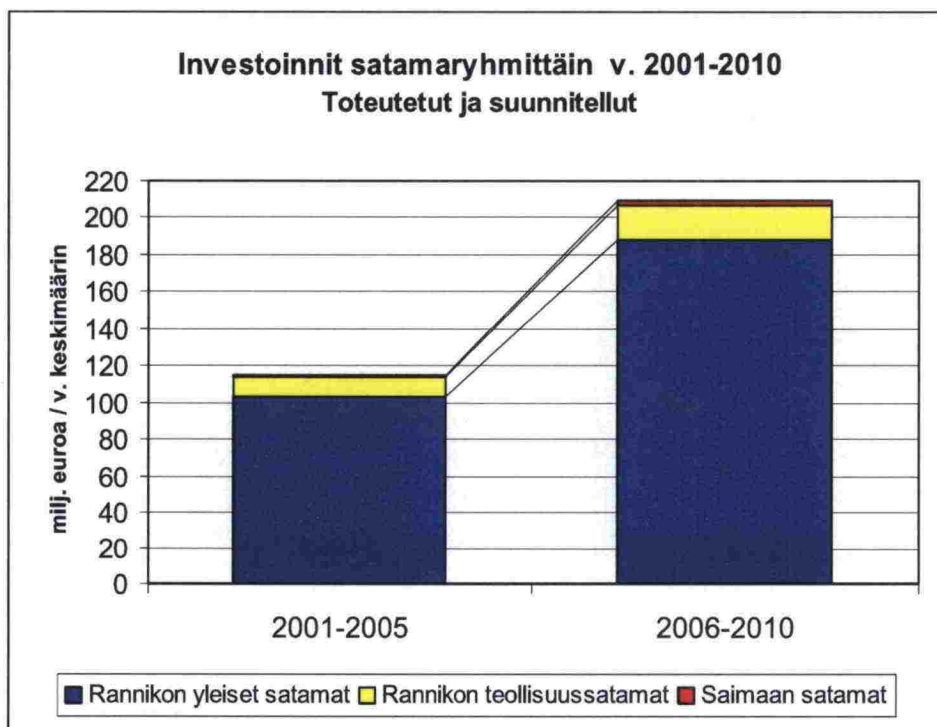
Alueellisessa tarkastelussa Vuosaaren investointien vuoksi investoinnit painottuvat voimakkaasti Suomenlahden yleisiin satamiin, joiden osuus kaikista rannikon yleisten satamien investoinneista on 75 prosenttia. Jäljelle jäävä neljännes jakautuu jokseenkin tasan kahden muun satamaryhmän kesken: Lounais-Suomen satamien osuus rannikon yleisten satamien investoinneista on 12 prosenttia ja Pohjanlahden satamien osuus 13 prosenttia. Tässäkin yhteydessä on muistettava, että operaattoreilta on saatu vaihtelevasti vastauksia, mikä saattaa tuoda alueellisiin tarkasteluihin jonkin verran virhemahdollisuuksia.

Rannikon teollisuussatamilla on tarkoitus toteuttaa selvästi enemmän investointeja vuosien 2006–2010 aikana kuin edellisellä viisivuotiskaudella eli 95 miljoonaa 52 miljoonan euron sijaan. Näistä investoinneista Neste Oilin satamien osuus on 60 prosenttia. Myös Rautaruukin Raahen, Outokummun Tornion ja Kemiran Uudenkaupungin teollisuussatamiin on suunnitteilla mittavia investointeja.

Saimaan satamiin on suunnitteilla lähes kaksinkertaiset investoinnit verrattuna edelliseen viisivuotisjaksoon. Näistä valtaosan muodostaa Stora Enson Imatran Vuoksen satamaan suunnittelema joka säään terminaali. Investoinnin toteuttaminen edellyttää Saimaan kanavan vuokrasopimuksen jatkon varmistumista. Saimaan alueen investoinnit ovat muutenkin erittäin riippuvaisia kanavasopimuksen jatkosta. Jos kanavan vuokrasopimukseen saadaan riittävän pitkä jatko aikaan, on odotettavissa viime aikoina patoutuneiden investointitarpeiden purkautumista huomattavina uusina investointeina. Lisäksi Savonlinnan matkustajasatamaan on suunnitteilla

mittava investointi, mutta sen toteutuminen edellyttää paikallisen TE-keskuksen osallistumista rahoitukseen.

Kuvassa 2 esitetään jo toteutuneiden sekä suunniteltujen investointien jakautuminen edellä mainittuihin kolmeen satamaryhmään vuosittaisina keskiarvoina viisi-vuotisjaksoilla.

Kuva 2. Suomen satamiin tehdyt ja suunnitellut investoinnit vuosittaisena keskiarvona kolmeen eri satamaryhmään jaettuina. Luvut sisältävät sekä satamanpitäjien että satamaoperaattorien investoinnit.

Satamanpitäjien suunnitellut investoinnit jakautuvat kohteittain suuruusjärjestyksessä seuraavasti:

- laiturit	185,01 milj. euroa
- rakennukset	71,08 milj. euroa
- väylät ja satama-altaat	66,03 milj. euroa
- kentät, kadut ja kunnallistekniikka	60,16 milj. euroa
- lastinkäsittelylaitteet	56,01 milj. euroa
- turva- ja kulunvalvontajärjestelyt	8,79 milj. euroa
- muut kiinteät rakenteet	8,64 milj. euroa
- muut	37,24 milj. euroa
- Vuosaaren satama	361,90 milj. euroa

Vuosaaren sataman investointeja ei ole jaettu eri kohteisiin, vaan ne on ilmoitettu kokonaissummana.

Satamaoperaattorien suunnitellut investoinnit jakautuvat suuruusjärjestyksessä seuraavasti:

- lastinkäsittelylaitteet	95,06 milj. euroa
- rakennukset	86,33 milj. euroa
- muut	9,90 milj. euroa

Yhteenvetotaulukko suunnitelluista investoinneista vuosille 2006–2010 löytyy liitteestä 3.

Yhteenveto kaudella 2001–2005 toteutettujen ja kaudelle 2006–2010 suunniteltujen investointien määrän jakautumisesta kohteittain ja muutokset investointimäärissä on esitetty seuraavissa taulukoissa 3 ja 4. Satamanpitäjien suunnittelemaat investointimäärät ovat lähes kaikissa kohteissa toteutuneita suuremmat. Vain turva- ja kulunvalvontajärjestelyihin tehtävät investoinnit vähenevät huomattavasti eli 56 prosenttia. ISPS-koodin vaatimat mittavat järjestelyt on jo tehty, ja jatkossa tarvitaan lähinnä järjestelmien päivitystä, korjaamista ja laajentamista uusiin satama-alueisiin. Muihin kiinteisiin rakenteisiin eli lähinnä rampeihin tehtävät investoinnit vähenevät puolestaan 12 prosenttia. Suhteellisesti eniten kasvavat investoinnit väyliin ja satama-altaisiin (77 prosenttia) ja laitureihin (74 prosenttia). Vuosaaren sataman osalta ei ole järkevää tehdä vertailua lukujen välillä, koska kyseessä on pitkälle aikavälille ajoittuva uuden sataman rakentamisesta aiheutuva kokonaisinvestointi.

Taulukko 3. Satamanpitäjien investoinnit kohteittain 2001–2005 ja 2006–2010 sekä muutokset määrissä (miljoonaa euroa).

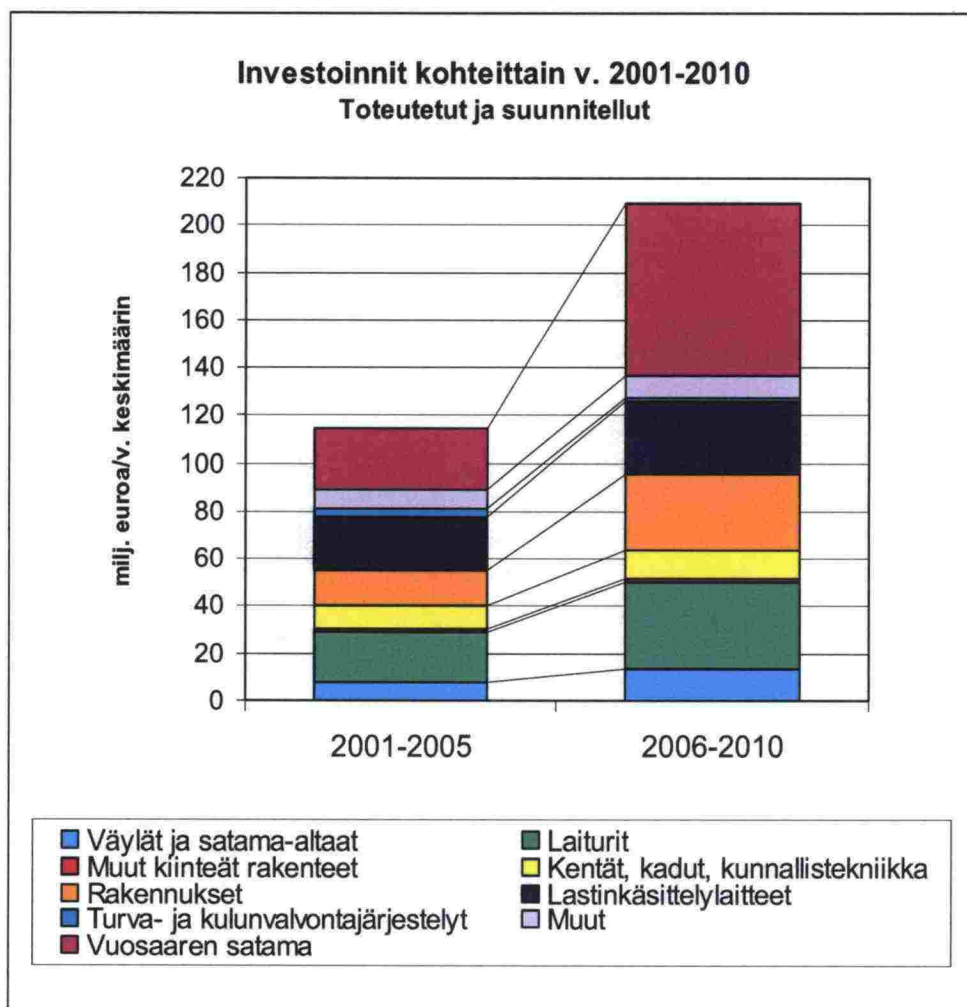
Investointikohde	Toteutuneet 2001–2005 milj. euroa	Suunnitellut 2006–2010 milj. euroa	Muutos milj. euroa
Väylät ja satama-altaat	37,35	66,03	+28,68
Laiturit	106,33	185,01	+78,68
Muut kiinteät rakenteet	9,83	8,64	-1,19
Kentät, kadut, kunnallistekniikka	48,85	60,16	+11,31
Rakennukset	50,31	71,08	+20,77
Lastinkäsittelylaitteet	40,05	56,01	+15,96
Turva- ja kulunvalvontajärjestelyt	20,16	8,79	-11,37
Muut	24,77	37,24	+12,47
Vuosaaren satama	128,04	361,90	+233,86

Satamaoperaattorien osalta investoinnit sekä rakennuksiin että lastinkäsittelylaitteisiin kasvavat huomattavasti. Rakennuksiin tehtävät investoinnit lähes nelinkertaistuvat (kasvuprosentti on 279) ja lastinkäsittelylaitteinvestoinnitkin kasvavat 31 prosenttia. Etenkin rakennusinvestointien huima kasvu johtuu suurelta osin Vuosaaren satamaan rakennettavista terminaaleista, varastoista ja muista toimitiloista.

Taulukko 4. Satamaoperaattorien investoinnit kohteittain 2001–2005 ja 2006–2010 sekä muutokset määrissä (miljoonaa euroa).

Investointikohde	Toteutuneet 2001–2005 milj. euroa	Suunnitellut 2006–2010 milj. euroa	Muutos milj. euroa
Rakennukset	22,77	86,33	+63,56
Lastinkäsittelylaitteet	72,47	95,06	+22,59
Muut	11,11	9,90	-1,21

Kuvassa 3 esitetään toteutuneiden ja suunniteltujen investointien jakautuminen eri kohteisiin viisivuotisjaksoilla vuosittaisina keskiarvoina ilmoitettuna.

Kuva 3. Toteutettujen ja suunniteltujen investointien jakautuminen eri kohteisiin vuosittaisena keskiarvona ilmoitettuna. Luvut sisältävät sekä satamanpitäjien että satamaoperaattorien investoinnit.

Suurimmat investoijat

Suunnitellut investoinnit painottuvat toteutuneiden tavoin noin kymmenkuntaan satamaan. **Vuosi 2006 on mukana suunnitelluissa investoinneissa, jotta viiden vuoden seurantajaksot säilyvät vertailukelpoisina.** Seuraavassa esitellään euromääräisesti suurimmat satamanpitäjien investointikohteet sekä muutaman sataman liikevaihtoon suhteutettuna suuret investointisuunnitelmat. Satamaoperaattoriyritysten suunniteltuja investointeja ei ole mukana kahdesta syystä. Ensinnäkin tietoja suunnitelmista ei saatu riittävän kattavasti, jolloin vain osan esittely antaisi väärän kokonaiskuvan. Toiseksi satamaoperaattorien välillä vallitsee joissakin satamissa kova kilpailu, joten investointisuunnitelmat halutaan pitää liikesalaisuutena. Tämän vuoksi myöskään kyselyssä saatuja tietoja suunnitelmista ei esitetä tässä raportissa niin, että ne olisivat yhdistettävissä tiettyyn yritykseen, vaan ainoastaan yhteenvetotaulukoissa.

Suunniteltujen investointien osalta vastaustarkkuus vaihteli jonkin verran. Osassa satamia ja yrityksiä ei vielä ilmoitettu vuoteen 2010 saakka ulottuvia suunnitelmia joko lainkaan tai sitten investointeja ei vielä osattu jaotella eri ryhmiin, vaan ne ilmoitettiin arvioituina kokonaissummoina. Investointikohteita koskevat tiedot perustuvat satamilta saatuihin kyselyvastauksiin sekä satamien Internet-sivujen tietoihin.

Helsingin Sataman suunnitellut investoinnit ovat toteutuneiden tapaan omassa suuruusluokassaan muihin satamiin verrattuna, sillä Helsingin osuus on 50 prosenttia kaikista satamanpitäjien investoinneista. Suunniteltujen investointien kokonaismäärä on peräti 425,6 miljoonaa euroa, josta Vuosaaren rakennettavan sataman osuus on 85 prosenttia eli noin 362 miljoonaa euroa. Muiden satamanosien merkittävimpiä investointeja on Katajanokan terminaalin laajennus.

Haminan Satama Oy:n investointisuunnitelmat ovat selvästi toiseksi suurimmat Helsingin jälkeen eli noin 91,3 miljoonaa euroa. Valtaosa investoinneista kohdistuu laitureihin ja väylänsyvennyshankkeeseen satama-alueen osalta. Haminaan johtavaa 10,0 metrin väylää syvennetään 12,0 metriin. Varsinaiset ruoppaustyöt käynnistyvät vuonna 2008, suunnittelu ja valmistelu jo vuonna 2007. Konttiterminaalin laajennushanke kuuluu myös Haminan Satama Oy:n merkittäviin investointeihin.

Rauman Satama suunnittelee viisivuotisjaksolle yhteensä noin 46 miljoonan euron investointeja, joista lähes puolet kohdistuisi laituri-investointeihin. Myös kenttä-, lastinkäsittelylaite- ja rakennusinvestoinnit ovat huomattavia. Satamaa on tarkoitus laajentaa Ulko-Petäjäksen alueelle.

Raaheen suunnitellaan noin 40 miljoonan euron investointeja. Lapaluodon sataman osuus on noin kaksi kolmasosaa ja Rautaruukin kolmannes. Merkittävimmät investoinnit ovat vuosina 2007–2008 toteutettavat satama-altaan ja -väylän ruoppaus, joka tehdään samassa yhteydessä, kun Raaheen johtavaa meriväylää syvennetään 10 metriin, sekä syvälaiturin rakentaminen. Myös laiturikenttiä on tarkoitus rakentaa ruoppaustöissä hyödynnettävien kitkamaiden läjityspaikoille. Rautaruukin satamassa suurin investointi on sisäisen materiaalivirran muuttaminen junakuljetuksista alustakuljetuksiksi. Toinen merkittävä investointikohde on uuden satamanosturin hankinta.

Naantalin satamiin suunnitellaan noin 36 miljoonan euron investointeja, joista yleisen sataman osuus on noin neljäsosa ja Neste Oilin öljysataman osuus kolme neljäsosaa. Merkittävimpiä kohteita ovat meriväylän syventäminen sataman vesialueiden osalta sekä vanhojen laitureiden kunnostaminen. Naantaliin johtavaa 13,0 metrin väylää syvennetään 15,3 metriin. Öljysatamassa on tarkoitus kunnostaa vanhoja laitureita ja rakentaa uusi sekä ajanmukaistaa olemassa olevaa lastinkäsittelylaitteistoa ja hankkia uutta.

Kotkan Satama Oy:n suunnitelmissa on yhteensä noin 31 miljoonan euron investoinnit. Mussalon satamanosaa laajennetaan mm. Palaslahti täyttämällä. Myös laituri-investoinnit tulevat olemaan merkittäviä.

Sköldvikin Neste Oil Oyj:n öljysataman ajanjakson investointien arvioidaan olevan noin 29 miljoonaa euroa. Suurimmat kohteet ovat lastausvarsien uusimiset ja perusparannukset sekä putkilinjojen uusimiset. Vuonna 2006 on jo perusparannettu yksi laituri.

Porin Sataman on tarkoitus toteuttaa yhteensä noin 25 miljoonan euron investoinnit. Merkittävimpinä kohteina ovat lastinkäsittelylaitteet sekä laiturit kenttäalueineen. Kallonlahden satamanosaan rakennetaan pölyämätön kuljetinjärjestelmä ja kemikaalisatama saa toisen laituriapaikan.

Hangon Sataman suunniteltujen investointien summa nousee noin 18 miljoonaan euroon, tosin kaikilta osin päätöksiä ei ole vielä tehty. Suunnitelmat koskevat ennen muuta laituri-investointeja.

Oulun Sataman suunnitelmiin sisältyvät noin 18 miljoonan euron investoinnit. Valtaosa summasta kohdistuu laitureihin. Oritkarin kuljetusjärjestelmän muutostyöt valmistuivat vuonna 2006. Muita laiturikohteita ovat Vihreäsaaren bulk-laiturin ja

Nuottasaaren laiturin kunnostukset, uuden laituriapaikan rakentaminen satamajäänmurtajalle ja Länsilaiturin laivapaikka. Satama-alueen laajennuksen pengertyöt ovat myös tulossa.

Kokkolan Sataman suunnitelmiin kuuluu viisivuotisjakson aikana noin 14,5 miljoonan euron investoinnit. Merkittävimpinä kohteina ovat lastinkäsittelylaitteet ja laiturit.

Sataman liikevaihtoon suhteutettuna edellä esiteltyjen satamien ulkopuolella suurimmat investoinnit on suunnitteilla Kristiinankaupungin, Kalajoen ja Pietarsaaren satamiin.

Pietarsaaren Sataman suunniteltujen investointien arvo on yhteensä 6,5 miljoonaa euroa. Syvälaituria on tarkoitus pidentää 200 metrillä vuosina 2007–2008. Satamarakenteen liikennesuunnitelman vaiheittainen toteutus on myös merkittävä investointi.

Kristiinankaupungin suunnitelmissa on satamalaiturin, kenttien ja kadun rakentaminen Karhusaaren satamaan, jonne kaupungin satamatoiminnot on lähitulevaisuudessa tarkoitus keskittää. Investointien yhteisarvo on noin 4 miljoonaa euroa. Karhusaareissa toimii jo Pohjolan Voima Oy:n omistama teollisuussatama.

Kalajoen Satama suunnittelee yhteensä 3,3 miljoonan euron investointeja. Tärkeimpinä kohteina ovat lastauslaiturin jatkaminen ja toisen laiturin perusparantaminen sekä irtotavaravaraston rakentaminen.

Valtion meriväylähankkeet

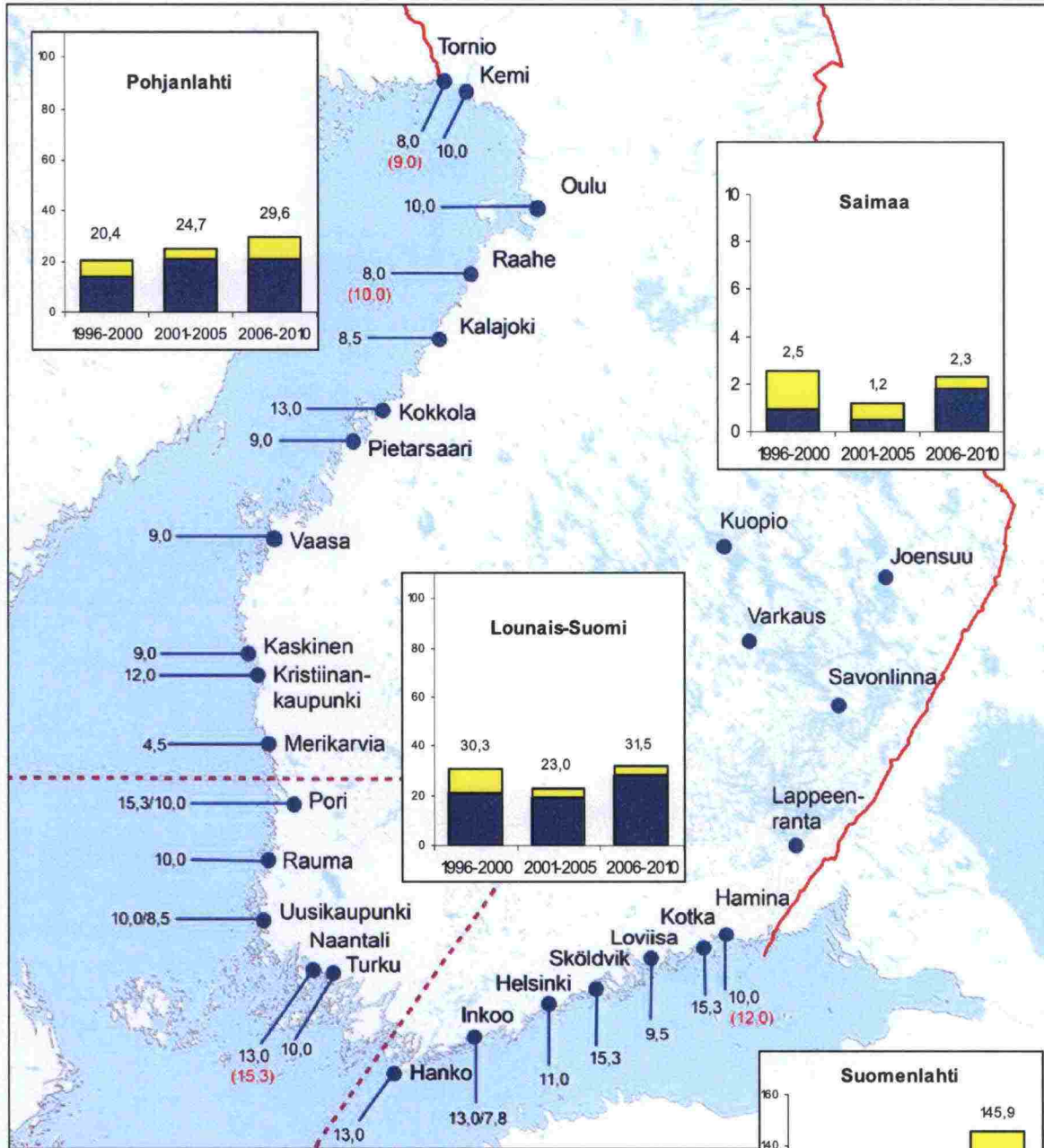
Merenkululaitoksessa valmistui vuoden 2006 lopulla Meri- ja sisävesiväylien kehittämissuunnitelma 2007–2016. Työryhmän esityksen mukaan rannikon kauppamerenkulun väylien kehittäminen vuosina 2008–2011 tapahtuu siten, että ensisijaisesti taataan olemassa olevien väylien kunto, minkä kustannusvaikutus vuosina 2008–2011 on yhteensä 12 miljoonaa euroa.

Vuosina 2008–2011 toteutetaan hankearvioinnin perusteella kannattavimmat meriväylähankkeet, jotka ovat Uudenkaupungin, Pohjankurun, Porin ja Rauman väylät. Kehittämishankkeiden kustannusvaikutukset valtion osalta ovat vuosina 2008–2011 yhteensä noin 32 miljoonaa euroa. Uudessakaupungissa on tarkoitus syventää Kemira GrowHow Oy:n satamaan johtavaa 10,0 metrin väylää 12,0 metriin. Pohjankurun satamaan johtavaa 4,9 metrin väylää esitetään syvennettäväksi 6,0 metriin. Porissa on tarkoitus toteuttaa Mäntyluodon satamaan johtavan 10,0 metrin syventäminen 12,0 metriin ja Raumalla 10,0 metrin väylän syventäminen 11,0 metriin. Rauman väylän syventäminen on esitetty toteutettavaksi vuonna 2011, joten se on tarkasteltavan viisivuotisjakson ulkopuolella.

Sisävesiväylien osalta työryhmä esitti kantanaan, että Merenkululaitos toteuttaa tarvittaessa jatkoselvityksiä sisävesien hanketarpeista ja vaadittavista kehittämistoimenpiteistä, kun Saimaan kanavan vuokrasopimusneuvottelut ovat edenneet riittävästi.

LIITE 1.

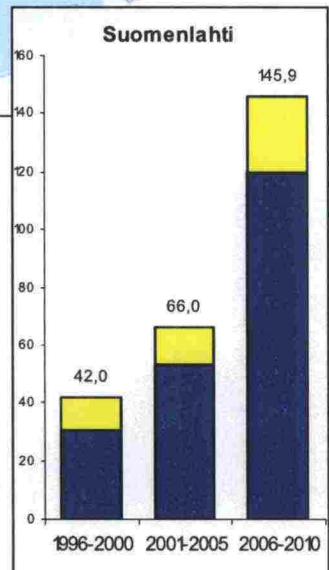
TOTEUTETUT JA SUUNNITELLUT INVESTOINNIT ALUEITTAIN 1996–2010
(miljoonaa euroa vuosittaisena keskiarvona viiden vuoden jaksoissa)

■ Satamanpitäjät ■ Satamaoperaattorit

Kuvioiden pylväävät ovat Saimaan osalta eri mittakaavassa. Vuosien 1996–2000 luvut on indeksikorjattu vastaamaan vuoden 2005 rahanarvoa (tukkuhintaindeksi 1949=100).

Karttaan on merkitty Suomen Satamaliiton jäsensatamat ja niihin johtavien väylien kulkusyvyydet rannikon satamien osalta. Suluissa punaisella on merkitty uudet syvyydet niiden väylien osalta, joissa väylän syventämisestä on jo päätetty.

LIITE 2.
Investoinnit Suomen satamiin v. 2001–2005 (milj. euroa)

	INVESTOINTIKOHDE								
	Väylät ja satamaltaat	Laiturit	Muut kiinteät rakenteet	Kentät, kadut, kunnallisteknikka	Rakennukset	Lastinkäsittelylaitteet	Turva- ja kulunvalvontajärjestelyt	Muut	Yhteensä
SATAMANPITÄJÄ:									
Suomenlahden yleiset satamat	10,22	33,55	4,53	20,64	24,63	5,36	7,65	147,44	254,02
Lounais-Suomen yleiset satamat	10,23	21,42	2,30	15,67	10,91	12,61	7,32	1,38	81,84
Pohjanlahden yleiset satamat	10,30	31,66	0,99	11,35	11,09	8,18	3,26	1,69	78,52
Rannikon teollisuussatamat	6,50	19,32	2,00	1,01	3,66	13,40	1,47	4,34	51,70
Saimaan satamat	0,10	0,38	0,01	0,18	0,02	0,50	0,46	0,85	2,50
	37,35	106,33	9,83	48,85	50,31	40,05	20,16	155,70	468,58
SATAMAOPERAATTORIT:									
Suomenlahden yleiset satamat					6,67	51,19		7,49	65,35
Lounais-Suomen yleiset satamat					6,95	11,06		0,00	18,01
Pohjanlahden yleiset satamat					7,92	8,00		3,62	19,54
Saimaan satamat					1,23	2,22		0,00	3,45
					22,77	72,47		11,11	106,35
YHTEENSÄ:									
Suomenlahden yleiset satamat	10,22	33,55	4,53	20,64	31,30	56,55	7,65	154,93	319,37
Lounais-Suomen yleiset satamat	10,23	21,42	2,30	15,67	17,86	23,67	7,32	1,38	99,85
Pohjanlahden yleiset satamat	10,30	31,66	0,99	11,35	19,01	16,18	3,26	5,31	98,06
Rannikon teollisuussatamat	6,50	19,32	2,00	1,01	3,66	13,40	1,47	4,34	51,70
Saimaan satamat	0,10	0,38	0,01	0,18	1,25	2,72	0,46	0,85	5,95
KAIKKI YHTEENSÄ	37,35	106,33	9,83	48,85	73,08	112,52	20,16	166,81	574,93

LIITE 3.

Suunnitellut investoinnit Suomen satamiin v. 2006–2010 (milj. euroa)

	INVESTOINTIKOHDE								Yhteensä
	Väylät ja satamaltaat	Laiturit	Muut kiinteät rakenteet	Kentät, kadut, kunnallistekniikka	Rakennukset	Lastinkäsittelylaitteet	Turva- ja kulunvalvontajärjestelyt	Muut	
SATAMANPITÄJÄ:									
Suomenlahden yleiset satamat	24,45	92,80	6,33	21,40	42,80	2,00	6,79	374,21	570,78
Lounais-Suomen yleiset satamat	11,59	31,98	0,96	18,30	12,13	21,27	0,64	1,78	98,65
Pohjanlahden yleiset satamat	21,24	32,41	0,25	14,33	3,50	4,73	0,99	3,99	81,44
Rannikon teollisuussatamat	8,75	27,46	1,10	5,95	4,15	28,01	0,30	19,16	94,88
Saimaan satamat	0,00	0,36	0,00	0,18	8,50	0,00	0,07	0,00	9,11
	66,03	185,01	8,64	60,16	71,08	56,01	8,79	399,14	854,86
SATAMAOPERAATTORIT:									
Suomenlahden yleiset satamat					56,00	69,30		4,80	130,10
Lounais-Suomen yleiset satamat					6,20	7,89		1,60	15,69
Pohjanlahden yleiset satamat					23,52	16,14		3,50	43,16
Saimaan satamat					0,61	1,73		0,00	2,34
					86,33	95,06		9,90	191,29
YHTEENSÄ:									
Suomenlahden yleiset satamat	24,45	92,80	6,33	21,40	98,80	71,30	6,79	379,01	700,88
Lounais-Suomen yleiset satamat	11,59	31,98	0,96	18,30	18,33	29,16	0,64	3,38	114,34
Pohjanlahden yleiset satamat	21,24	32,41	0,25	14,33	27,02	20,87	0,99	7,49	124,60
Rannikon teollisuussatamat	8,75	27,46	1,10	5,95	4,15	28,01	0,30	19,16	94,88
Saimaan satamat	0,00	0,36	0,00	0,18	9,11	1,73	0,07	0,00	11,45
KAIKKI YHTEENSÄ	66,03	185,01	8,64	60,16	157,41	151,07	8,79	409,04	1 046,15